

Đề án 165: Những kết quả giai đoạn I và định hướng cho giai đoạn tiếp theo

TCSS - Xuất phát từ mục tiêu quan trọng của công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế, ngày 27-6-2008 Bộ Chính trị đã có Thông báo số 165-TB/TW về Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở nước ngoài bằng ngân sách nhà nước” (gọi tắt là “Đề án 165”).

Đề án 165 được triển khai từ đầu năm 2009, đến nay dù thời gian thực hiện chưa nhiều nhưng đã đạt được những kết quả quan trọng. Đề án đã cơ bản bám sát yêu cầu, mục tiêu, đối tượng, nội dung và tổ chức các loại hình đào tạo, bồi dưỡng đạt kết quả bước đầu; rút ra được những bài học thực tiễn bổ ích cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở nước ngoài. Đề án cũng nhận được sự quan tâm, đánh giá tích cực của các địa phương, đơn vị, các tổ chức liên quan trong và ngoài nước. Vừa qua, Bộ Chính trị cũng đã đánh giá kết quả hoạt động của Đề án và đề ra những định hướng cho giai đoạn tiếp theo.

Những kết quả đạt được

Sau 5 năm thực hiện (từ năm 2009), Đề án đã tổ chức các loại hình đào tạo: thạc sĩ, tiến sĩ; bồi dưỡng ngắn hạn; bồi dưỡng nâng cao trình độ ngoại ngữ cho 11.690 lượt cán bộ. Trong số 941 người đi học thạc sĩ, tiến sĩ, có 158 tiến sĩ và 444 thạc sĩ đào tạo ở nước ngoài, 339 thạc sĩ đào tạo theo hình thức liên kết; đến nay, đã có 621 cán bộ hoàn thành chương trình học, trong đó có 282 cán bộ được đào tạo ở nước ngoài (xếp loại giỏi, xuất sắc: 34%; khá: 44%); 339 cán bộ được đào tạo thạc sĩ liên kết trong nước. Trong số 6.474 cán bộ tham gia các khóa bồi dưỡng ngắn hạn tại 22 quốc gia, có 31 cán bộ là Ủy viên Trung ương Đảng, 336 thứ trưởng và tương đương; 40 tổng giám đốc, phó tổng giám đốc và tương đương của các tập đoàn kinh tế nhà nước; 4.329 cán bộ cấp vụ và tương đương; 460 cán bộ quy hoạch cấp vụ, cấp sở và tương đương. Với mục tiêu nâng cao năng lực sử dụng ngoại ngữ của cán bộ trong công tác, giao dịch, quan hệ quốc tế, đáp ứng yêu cầu của giai đoạn hội nhập, trong số 4.275 cán bộ tham gia bồi dưỡng nâng cao trình độ ngoại ngữ ở trong và ngoài nước, có 1.746 cán bộ được cử đi bồi dưỡng ở nước ngoài với các thứ tiếng Anh, Trung Quốc, Lào, Cam-pu-chia, Pháp, Đức, Nga, Nhật Bản, Hàn Quốc. Sau khi bồi dưỡng, trình độ ngoại ngữ của cán bộ được nâng cao rõ rệt; đa số cán bộ có thể sử

dụng tốt ngoại ngữ trong giao tiếp đối ngoại, các cuộc họp, đàm phán với đối tác nước ngoài.

Chuyên ngành đào tạo đã được tập trung vào các lĩnh vực cần thiết, phù hợp với chiến lược phát triển nguồn nhân lực đất nước, như hành chính công, quản lý công, chính sách công, luật, quan hệ quốc tế, quản lý kinh tế, quản trị kinh doanh, quản lý xã hội, quản lý đầu tư, quản lý đô thị, quản lý giáo dục, quản lý giao thông, quản lý nguồn nhân lực, xã hội học, kinh tế quốc tế... Đối với các khóa bồi dưỡng ngắn hạn, nội dung chú trọng về quản lý ngành, như công tác tổ chức xây dựng Đảng, kiểm tra, phòng, chống tham nhũng, dân vận, văn phòng, tuyên giáo, đối ngoại, các chủ đề về an ninh, quốc phòng...; bồi dưỡng về năng lực hoạt động lãnh đạo, trang bị kỹ năng lãnh đạo, quản lý và kinh nghiệm cải cách hành chính công, quản lý công của các nước tiên tiến. Hầu hết cán bộ của Đề án được cơ sở đào tạo nước ngoài đánh giá cao về tinh thần học tập, gương mẫu trong sinh hoạt; nhiều cán bộ là nòng cốt trong việc tập hợp, đoàn kết sinh viên người Việt Nam ở nước ngoài.

Kết quả đào tạo của Đề án đã bổ sung một lực lượng cán bộ trẻ, có trình độ chuyên môn, ngoại ngữ cho các địa phương, đơn vị trong cả nước. Nhiều cán bộ đã phát huy những kiến thức được đào tạo, được các địa phương, đơn vị đánh giá tốt, được bổ nhiệm các chức vụ cao hơn.

Chương trình bồi dưỡng đã đáp ứng được nhu cầu nghiên cứu và khảo sát thực tế ở nước ngoài, nhất là ở những quốc gia phát triển. Kết quả không chỉ giới hạn ở nội dung được bồi dưỡng mà còn mở rộng tầm nhìn và là nguồn động viên đối với cán bộ, nhất là cán bộ ở vùng sâu, vùng xa, cán bộ khối đảng, đoàn thể, lực lượng vũ trang ít có cơ hội ra nước ngoài nghiên cứu, học tập. Sau các khóa bồi dưỡng, nhiều nội dung thiết thực đã được áp dụng ở các mức độ khác nhau và đã có những chương trình hợp tác bồi dưỡng cán bộ được kết nối giữa các địa phương với đối tác nước ngoài.

Như vậy, trong thời kỳ hội nhập, lần đầu tiên chúng ta tổ chức được một số lượng đáng kể cán bộ các cấp đi đào tạo, bồi dưỡng ở nước ngoài với nhiều chương trình ở nhiều quốc gia khác nhau, góp phần mở rộng tầm nhìn, nâng cao nhận thức; kỹ năng lãnh đạo, quản lý, giao tiếp đối ngoại; tích lũy được những kinh nghiệm trong việc tổ chức thực hiện đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở nước ngoài, hướng tới tính chuyên nghiệp ngày một cao hơn. Các địa phương, đơn vị cũng tiếp thu được kinh nghiệm của Đề án trong việc tổ chức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở nước ngoài...

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở nước ngoài theo chương trình Đề án 165 cũng còn một số hạn chế, bất cập.

Về đối tượng được đào tạo: Nhóm đối tượng chính để tuyển chọn cử đi đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ ở nước ngoài là cán bộ cấp vụ và quy hoạch cấp vụ, nhưng trên thực tế số đối tượng này có nhu cầu đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ lại chiếm tỷ lệ thấp. Nguyên nhân xuất phát từ tâm tư, băn khoăn của chính các đối tượng được đi học là sợ khi đi học dài hạn thì vị trí công tác sẽ được thay bằng người khác... Bên cạnh đó, lãnh đạo ở một số đơn vị cũng vì yêu cầu công việc trước mắt của cơ quan nên không tích cực trong việc chọn, cử cán bộ đi học. Chính vì vậy, đối tượng là cấp vụ và tương đương trở lên đi đào tạo sau đại học có tỷ lệ thấp, chỉ chiếm 5,6%. Cán bộ tham gia các khóa bồi dưỡng ngắn hạn chưa quen với môi trường và phương pháp học tập ở nước ngoài, thời gian học tập ngắn, thông qua phiên dịch, đối tượng tham gia các khóa bồi dưỡng công tác ở nhiều lĩnh vực khác nhau... nên hiệu quả còn hạn chế.

Về chất lượng đào tạo, bồi dưỡng: Thời gian đầu, việc xây dựng một số chương trình bồi dưỡng ngắn hạn còn có hạn chế, trên thực tế công tác quản lý mới dừng ở việc xây dựng chủ đề cho từng chuyên đề, tiêu đề cho từng bài giảng; nội dung chương trình cụ thể phụ thuộc nhiều vào yếu tố khách quan... Chất lượng các chương trình bồi dưỡng ngắn hạn còn phụ thuộc các yếu tố, như công tác tổ chức đoàn, phiên dịch; nhận thức về mục đích chuyến đi của các thành viên trong đoàn cũng còn khác nhau, có những thành viên chưa gương mẫu chấp hành các quy định chung.

Về công tác quản lý: Khi xây dựng Đề án, nội dung này không được đề cập cụ thể. Trên thực tế hoạt động, Đề án không chỉ dừng ở việc chọn cử cán bộ, quản lý cán bộ mà còn tham gia quá trình xây dựng nội dung, chương trình, lựa chọn cơ sở đào tạo, kiểm tra việc thực hiện hợp đồng cùng với việc thực hiện chế độ chính sách, giải quyết vướng mắc phát sinh khi cán bộ ra nước ngoài. Đây là khó khăn lớn đối với Ban Chỉ đạo và Văn phòng 165, cũng là một nguyên nhân của các hạn chế, tồn tại.

Định hướng cho giai đoạn tiếp theo

Ngày 25-4-2014, Ban Chỉ đạo Đề án, Ban Tổ chức Trung ương đã báo cáo Bộ Chính trị về kết quả hoạt động và đề xuất cho thời gian tới của Đề án, Bộ Chính trị đã kết luận về những định hướng lớn của Đề án:

Một là, mở rộng loại hình bồi dưỡng trung hạn cho cán bộ lãnh đạo, quản lý và cán bộ trong quy hoạch ở các cấp của các cơ quan trong hệ thống chính trị (với thời gian từ 3 tháng đến 01 năm) tại các cơ sở đào tạo có uy tín ở nước ngoài; học trực tiếp bằng ngoại ngữ (không qua phiên dịch) nhằm bồi dưỡng về kỹ năng lãnh đạo, quản lý, khả năng sử dụng ngoại ngữ và giao tiếp quốc tế.

Hai là, tiếp tục tổ chức bồi dưỡng ngắn hạn, có sự lựa chọn những cơ sở đào tạo có uy tín ở nước ngoài bảo đảm chất lượng, với quy mô, số lượng phù hợp, tăng thời gian bồi dưỡng so với hiện nay; đổi mới nội dung, chương trình, phương thức tổ chức gắn với các chức danh lãnh đạo, quản lý cụ thể. Đề án sẽ không thực hiện việc đào tạo sau đại học. Việc đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ được chuyển giao sang cho các đề án khác do Chính phủ đảm nhiệm...

Ba là, Bộ Chính trị đã và tiếp tục giao Ban Tổ chức Trung ương chủ trì, phối hợp với Ban Cán sự Đảng Bộ Nội vụ và các cơ quan, đơn vị có liên quan xây dựng Đề án tổng thể về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trong hệ thống chính trị ở nước ta bằng nguồn ngân sách nhà nước, báo cáo Bộ Chính trị vào quý IV năm 2014.

Như vậy, với những định hướng lớn này công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực chất lượng cao (trong đó có đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý) ở nước ngoài thông qua Đề án tổng thể sẽ có những chuyển biến căn bản. Công tác chỉ đạo và tổ chức thực hiện được thống nhất từ Trung ương đến địa phương. Cụ thể, đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý nói chung chỉ tập trung bồi dưỡng kỹ năng lãnh đạo; với cán bộ cấp chiến lược là năng lực hoạch định chính sách, kỹ năng xử lý tình huống, khả năng tham gia một cách chủ động trong các diễn đàn khu vực và quốc tế thông qua các chương trình trung hạn. Các chương trình bồi dưỡng ngắn hạn sẽ gắn với các chức danh lãnh đạo, quản lý cụ thể./.

Nguyễn Văn Quỳnh

Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Tổ chức Trung ương, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo Đề án 165